

Pensionsenhetens internbudget för 2021

med plan för 2022-2024

Kommunövergripande mål

Målområde Samhälle

Målområde samhälle beskriver vad kommunen ska uppnå för att utveckla närmiljön och Linköping som plats.

Ett attraktivt och tryggt Linköping

Linköping är den ekonomiska motorn i en växande region. Alla tar ansvar för varandra i en kommun som växer på ett socialt hållbart sätt. Organisationer och näringsliv ges förutsättningar att göra skillnad för ökad social sammanhållning och trygghet. I utvecklingen av Linköping har tätort och landsbygd lika hög prioritet. Helheten är i fokus när nya stadsdelar planeras och trafiksystemet utvecklas. Stadsmiljön är attraktiv och har en hög kvalitet där tillgänglighet för samtliga trafikslag också värnas och utvecklas. Linköpings kommun skapar förutsättningar för en hög och jämn byggtakt där fler får möjlighet att förverkliga drömmen om ett eget boende.

Ett klimatsmart Linköping

Linköping tar täten i miljö- och klimatarbetet som bygger på samsyn och långsiktighet. Därför är det självklart att Linköpings kommun står bakom Agenda 2030 och de globala målen för att uppnå social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. Linköpings kommun är positiv till ny teknik och prioriterar miljö- och klimatarbetet med målet att Linköping ska bli koldioxidneutralt år 2025. Linköpings kommun värnar äganderätten och skogens betydelse för landsbygden och miljö- och klimatarbetet. Linköping har fantastisk natur med högt egenvärde som alla får ta del av.

Ett företagsamt Linköping

Linköpings ekonomiska utveckling är beroende av ett livskraftigt och mångfasetterat näringsliv och ett gott företagsklimat. Med välmående och framgångsrika företag har Linköping lägre arbetslöshet, högre tillväxt och bättre förutsättningar att finansiera välfärdstjänster. Det är enkelt att starta, driva och utveckla företag i Linköping, både i staden och på landsbygden. Näringslivets livskraft ökar genom goda kommunikationer med flyg, järnväg och bil med Linköping City Airport som en viktig regional funktion.

Ett Linköping med rikt kultur-, fritids- och idrottsliv

När Linköping växer och utvecklas ges kulturen, fritiden och idrotten utrymme i planeringen av nya och växande områden. Kultur-, fritids- och idrottslivet ger möjlighet till en aktiv och meningsfull fritid, god hälsa, upplevelser och gemenskap. Det kommunala stödet till kultur stimulerar skapande och utövande som är tillgängligt för alla. Alla barn och ungdomar i Linköping ges likvärdiga förutsättningar att utöva sin idrott. Anläggningar för spontanidrott är tillgängliga, säkra och trygga miljöer.

Målområde Medborgare

Målområde medborgare beskriver vad kommunen ska uppnå i tjänster och service för att tillgodose medborgarnas behov och förväntningar.

Välfärdstjänster med hög kvalitet, tillgänglighet och individen i centrum

I Linköping ges snabb, tillgänglig och korrekt service genom digitala lösningar. Företagens situation underlättas genom effektiva och förutsebara regler. Vård- och omsorgstjänster ges utifrån en helhetssyn på den enskilde. Alla Linköpingsbor kan åldras med värdighet där kommunen tillgodoser dem med störst behov. I Linköping finns många alternativ som individen själv väljer mellan. Det civila samhället är en naturlig samarbetspartner i att skapa fler kontaktytor och ge ett bättre stöd till individen med fokus på närhet och gemenskap. Kommunens välfärdstjänster kännetecknas av trygghet, värdighet och delaktighet oavsett utförare.

Stark gemenskap och människor i arbete

I Linköping går människor från bidragsberoende och utanförskap in i arbete och gemenskap. Jobb och välfärd prioriteras framför bidrag för en långsiktigt hållbar utveckling. I Linköping söks alltid den kortaste vägen till att kunna försörja sig själv och därmed den snabbaste vägen till integrationen för nyanlända. Linköpings kommun är, tillsammans med Arbetsförmedlingen och företag, en aktiv part i arbetet med bra utbildningsinsatser, extratjänster, serviceyrken och praktikplatser riktade till långtidsarbetslösa med försörjningsstöd för ett vuxenliv i arbete. Utifrån sin förmåga är alla människor delaktiga i arbetslivet och tar ansvar för sin försörjning. Genom tydliga krav på ansträngning stöds individer att gå från bidrag till arbete och gemenskap.

Hög kunskap med skolor i framkant

Linköping är den bästa kommunen för barn och unga att växa upp i. Alla elever har en bra skola där eleven möts av höga förväntningar, en trygg och lugn miljö samt får rätt hjälpmedel för att nå sin fulla potential. Kunniga och engagerade lärare arbetar i Linköpings skolor eftersom kommunen ligger i framkant inom skolutveckling. Familjer ser olika ut och har olika förutsättningar och önskemål, därför finns både flexibilitet och valfrihet i barnomsorgen. Mindre barngrupper med fokus på varje barns behov prioriteras högt.

Målområde Ekonomi

Målområde ekonomi beskriver vad kommunen ska uppnå för en stabil och god ekonomi.

Kostnadseffektiv verksamhet

Linköpings kommuns verksamhet såväl inom kommunen som hos privata utförare är kostnadseffektiv och möter i hög utsträckning målgruppens behov. Kommunens verksamheter utvecklas ständigt genom prioriteringar, effektiviseringar och förnyelse för att säkerställa fortsatt kostnadseffektivitet.

Hållbar ekonomi

Linköpings kommun präglas av ansvarstagande i såväl goda som sämre tider, det är god ordning och reda på ekonomin. Det finns ett långsiktigt tänkande där intäkter och kostnader är i balans över åren. Det möjliggör satsningar för att stärka och utveckla välfärdens kärnverksamheter. Kommunkoncernen har en stabil ekonomi och långsiktig tillväxt i balans så att framtida kommuninvånare kan räkna med god kvalitet på kommunal verksamhet, service och anläggningar. Investeringar i kommunens kärnverksamheter prioriteras för framtiden utan ökat skattetryck.

Målområde Verksamhet

Målområde verksamhet beskriver hur arbetsprocesser och organisation ska utvecklas för att uppnå goda resultat.

Effektiv organisation med goda resultat

I Linköpings kommun bedrivs verksamhet av god kvalitet med Linköpingsborna i centrum. Sambandet mellan resurser, prestationer, resultat och effekter är centralt i planering, uppföljning och utvecklingsarbete. Med en öppen och tillåtande attityd för nya lösningar arbetar kommunen aktivt för att utnyttja digitaliseringens möjligheter. Detta för att effektivisera verksamheten och skapa bättre tjänster för kommunens invånare. Individuer, föreningar och företag bidrar till att driva Linköping framåt och ska därför ges goda villkor för att delta i utformning och leverans av välfärdstjänster.

Hållbar verksamhetsutveckling

I Linköpings kommun gynnar all verksamhetsutveckling en hållbar utveckling. De globala målen är ledstjärnor i arbetet där arbetet med minskad användning och utfasning av farliga ämnen är ett prioriterat område. Det bedrivs ett kontinuerligt jämställdhets- och mångfaldsarbete för att säkerställa eller utveckla kvaliteten i verksamheterna.

Målområde Medarbetare

Målområde medarbetare beskriver hur medarbetarnas resurser ska tillvaratas och utvecklas.

Attraktiv arbetsgivare

I Linköpings kommun känner varje medarbetare arbetsglädje och stolthet, har inflytande och delaktighet. Serviceyrken inom skola och omsorg stärker förutsättningarna för att utveckla kvaliteten i välfärdstjänsterna genom att befintlig personal avlastas och frigörs för att driva utveckling. Kommunens arbetsplatser präglas av jämställdhet, mångfald och goda arbetsvillkor. Medarbetarna är ambassadörer som gärna rekommenderar sin arbetsplats till andra.

Hållbar kompetensförsörjning

Linköpings kommun arbetar systematiskt med att attrahera, introducera, utveckla och behålla medarbetare för att säkra kompetensförsörjningen. Genom att organisera arbetet på nya sätt, använda digital teknik och hitta vägar för ett livslångt lärande skapas förutsättningar för att säkra resurser till den kommunala verksamheten. Nya metoder för att attrahera, utveckla och behålla kompetens i kommunen utvecklas för att möta framtidens behov av kompetens.

Innehållsförteckning

Internbudget 2021 med plan för 2022-2024.....	5
Nämndens uppdrag	5
Sammanfattning av pensionsenhetens internbudget.....	6

Internbudget 2021 med plan för 2022-2024

För Linköpings kommun är verksamhetsresultatet centralt, det vill säga det resultat och de effekter som verksamheten får för de som använder kommunens tjänster. Kommunens verksamheter ska sträva efter att utifrån de givna resurserna optimera nyttan för de som använder kommunens tjänster. Budgetprocessen är förändringsinriktad och fokuserar på vad som ska förändras i verksamheten under budgetperioden.

Kommunfullmäktige beslutar den 29 september 2019 om Budget för 2021 med plan för 2022-2024 med ekonomiska ramar för nämnderna. Kommunens reglemente anger också förväntningar på nämnderna. Nämnden ska genom sitt basuppdrag och inriktningen i internbudgeten bidra till utveckling inom kommunfullmäktiges mål, detta görs inom ramen för av kommunfullmäktige anvisade ekonomiska ramar. Varje generation ska bära sina kostnader, vilket kräver stort ansvarstagande och god budgetdisciplin. Alla verksamheter ska drivas på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt där nämnderna ansvarar för att effektiviseringar och prioriteringar görs inom nämndens ram.

Nämndens uppdrag

Pensionsenhetens uppdrag är att redovisa kommunens pensionskostnader för tidigare och nu gällande pensionsavtal, samt kommunens samlade pensionsskuld.

Pensioner kan vara antingen förmånsbestämda eller avgiftsbestämda. En förmånsbestämd pension garanterar arbetstagaren en viss pension i förhållande till den intjänade lönen. En avgiftsbestämd pension innebär att arbetsgivaren årligen betalar ut en viss procent av arbetstagarens lön till en pensionsförvaltare som arbetstagaren själv kan välja.

Den förmånsbestämda pensionen innebär en trygghet för arbetstagaren genom att det finns en inbyggd garantinivå i pensionsåtagandet, men innebär en osäkerhet och en skulduppbyggnad hos arbetsgivaren eftersom pensionen inte betalas ut förrän arbetstagaren gått i pension. Skuldens storlek hos kommunen beror också på osäkra faktorer som förändringar i inkomstbasbelopp, livslängdsantaganden, förändringar i ränteläget med mera.

Den avgiftsbestämda pensionen är enklare för arbetsgivaren, eftersom en viss summa på årets pensionsgrundande lön betalas ut till den pensionsförvaltare som den anställde har valt. Det innebär att det inte sker någon skulduppbyggnad hos kommunen. Däremot innebär det en påfrestning på kommunens likviditet, eftersom utbetalningarna sker årligen under intjänandet. För den anställde innebär en avgiftsbestämd pension en större osäkerhet eftersom den framtida pensionen blir beroende av vilken avkastning som kan genereras.

Att beräkna de kommunala pensionerna är komplicerat för att kommunerna haft så många olika pensionsavtal och för en del av de pensioner som betalas ut gäller fortfarande de äldre reglerna.

Kort historik

1978 kom det första kollektivavtalade tjänstepensionsavtalet (PAK/LPAK) på det kommunala området. Dessförinnan fanns olika pensionsreglementen.

1985 ersattes PAK med pensionsavtalet PA-KL. Både PAK och PA-KL var i sin helhet förmånsbestämda och fungerade som utfyllnad till den allmänna pensionen.

1998 ersattes PA-KL med PFA som var ett i huvudsak avgiftsbestämt system, endast de som tjänar över 7,5 inkomstbasbelopp har en förmånsbestämd pension för den överskjutande delen. 2001 kom en modifierad version av PFA och 2006 kom pensionsavtalet KAP-KL som de flesta anställda i dag omfattas av.

Sammantaget innebär detta att merparten av kommunens pensionsskuld härrör från tiden före 1998, dvs ansvarsförbindelsen. Den delen kommer därför successivt att minska i takt med att utbetalningarna kommer att överstiga uppräknings av pensionsskulden.

Från och med januari 2014 har kommunerna ett nytt pensionsavtal (AKAP-KL) som gäller för anställda som är födda 1986 eller senare. Det avtalet är i sin helhet avgiftsbestämt.

Den 30 september 2014 beslutade kommunfullmäktige i Linköping om ett nytt pensionsavtal för förtroendevalda (OPF-KL) som också är ett helt avgiftsbestämt system.

Pensionsavtalen

Nu gällande pensionsavtal för anställda är KAP-KL respektive AKAP-KL (från och med 2014-01-01).

KAP-KL avtalet innefattar dels en avgiftsbestämd del och dels en förmånsbestämd del för inkomstdelar över 7,5 inkomstbasbelopp, vilket för 2020 motsvarar en månadslön på drygt 42 tkr. Den förmånsbestämda delen av pensionen beräknas av kommunens pensionsförvaltare och skuldförs som en avsättning i kommunens balansräkning.

För den avgiftsbestämda delen gäller att från och med kalendermånaden efter den då arbetstagaren fyller 21 år betalas en årlig pensionsavgift av arbetsgivaren till den pensions- eller fondförsäkring som arbetstagaren valt. Pensionsavgiften uppgår till 4,5 procent av den pensionsgrundande lönen upp till 30 inkomstbasbelopp. Genom att kommunen betalar ut avgiften varje år sker ingen skulduppbyggnad i kommunens redovisning.

AKAP-KL avtalet trädde i kraft 2014-01-01 och gäller arbetstagare som är födda 1986 och senare. AKAP-KL är ett helt avgiftsbestämt pensionsavtal. Pensionen tjänas in från första anställningsdagen. Avgiften är 4,5 procent av den pensionsgrundande lönen på löner som understiger 7,5 inkomstbasbelopp och 30 procent på lönedelar mellan 7,5 inkomstbasbelopp och upp till 30 inkomstbasbelopp.

Redovisning

Pension som är intjänad före 1998 ska enligt lagen om kommunal redovisning endast redovisas som en ansvarsförbindelse, det vill säga inte bokföras som en skuld eller avsättning i räkenskaperna. Men kommunfullmäktige beslutade 1998 att Linköpings kommun ska redovisa hela pensionsåtagandet som en skuld/avsättning i kommunens räkenskaper (fullfonderingsmodellen).

Pensionsenheten får en intern intäkt i form av kalkylerad pensionskostnad (KP) och motsvarande kostnad debiteras respektive verksamhet genom ett påslag på lönekostnaden. Pensionsenheten belastas också med finansiella kostnader som avser ränta på pensionsskulderna. Eftersom räntan är en finansiell kostnad redovisas räntekostnaden också under finansförvaltningen för att där få en heltäckande bild av kommunens finansiella kostnader och intäkter.

Placering för framtida pensionsutbetalningar

För att ha en buffert för kommande pensionsutbetalningar har kommunen satt av medel till en pensionsmedelsplaceringsportfölj. Pensionsmedlen har placerats i räntebärande värdepapper och aktiefonder. Värdet inklusive ränteutdelningar och aktieutdelningar från placeringarna redovisas i sin helhet under finansförvaltningen.

Från och med 2009 har det även gjorts uttag från placerade medel för att likvidmässigt finansiera de ökade pensionsutbetalningarna.

Marknadsvärdet motsvarade i 2019 års bokslut hela pensionsåtagandet som är intjänat efter 1998 samt ca 44 procent av den del som är intjänad före 1998.

Sammanfattning av pensionsenhetens internbudget

- Pensionsutbetalningarna inklusive löneskatt beräknas minska från 3 207 760 tkr år 2019 till 3 106 871 tkr år 2024.
- Pensionsskulden inklusive löneskatt väntas under motsvarande period minska från 3 207 760 tkr till 3 106 871 tkr, där ansvarsförbindelsen beräknas minska med 444 528 tkr och avsättningen öka med 343 639 tkr.
- Finansiella kostnaderna (ränta) beräknas minska med 36 342 tkr 2021 jämfört med helårsprognos 2020 men enligt parametrar från SKR beräknas dessa succesivt öka igen år 2022-2024.
- PO-pålägg som utgör del i årets intjänande (intäkt) för 2021 är beräknat utifrån SKR cirkulär till 37,54 % samt därutöver ett differentierat påslag för inkomster över 7,5 inkomstbasbelopp. PO pålägget är oförändrat jämfört med 2020.

Ekonomi

Förslag till driftsammandrag

Nettokostnad	Bokslut 2019	Budget 2020	Budget förslag 2021	Plan förslag 2022	Plan förslag 2023	Plan förslag 2024
Belopp tkr						
Årets intjänande	35 842	9 068	9 373	25 820	-11 047	-2 364
Ansvarsförbindelsen	8 804	-12 053	-1 789	-12 021	-6 252	-10 047
Övriga pensionskostnader	2 471	3 600	3 600	3 600	3 600	3 600
Summa nettokostnader	47 116	615	11 184	17 399	-13 699	-8 811
Finansiella kostnader	102 281	108 296	50 873	56 473	90 227	108 614
Justeringspost kalkyl		-14 468	32 386	20 571	17 914	-5 360
Summa pensionsenhetens internbudget	149 397	94 443	94 443	94 443	94 443	94 443
<i>varav intäkter</i>	<i>428 094</i>	<i>369 443</i>	<i>384 443</i>	<i>399 443</i>	<i>414 443</i>	<i>429 443</i>
<i>varav kostnader</i>	<i>278 697</i>	<i>275 000</i>	<i>290 000</i>	<i>305 000</i>	<i>320 000</i>	<i>335 000</i>
Budgetram enligt beslut i KF den 29 september kompletterat med KS beslut den 6 oktober 2020		94 443	94 443	94 443	94 443	94 443

Kommentar till pensionsenhetens ekonomi

De största påverkansfaktorerna för pensionsskuld och pensionskostnader är SKRs prognosparametrar samt den uppdatering av Linköpings kommuns personalbestånd som inrapporteras varje år. Vid varje prognostillfälle antas dock personalstocken vara oförändrad framöver utifrån senast inrapportering.

Prognoserna från pensionsadministratören bygger from 2017 på RIPS 17 som är SKR:s riktlinjer för beräkning av pensionsskuld, enligt RKR:s rekommendation.

Posten "årets intjänande" avser nyintjänande av pensionsförmåner. Den största posten utgörs av den avgiftsbestämda pensionen som uppgår till 4,5 procent av lönen och betalas ut i mars året efter intjänandet. Anställda med lön över 7,5 inkomstbasbelopp tjänar också in en förmånsbaserad pension som ligger kvar hos kommunen som en skuld till den anställde (om den anställde är född före 1986). För att täcka kostnaderna för årets intjänande gör kommunen ett internt påslag på lönen motsvarande kalkylerad pensionskostnad (KP). Intäkten redovisas hos pensionsenheten och kostnaden belastar respektive verksamhet.

Ansvarsförbindelsen avser pensioner intjänade före 1998. Skulden minskar vartefter utbetalning av pension sker. I posten "övriga pensionskostnader" redovisas bland annat kostnader för pensionsadministratören. Här ingår även kostnader för brandmän som avser del i RTÖG:s pensionskostnader som intjänades före RTÖG bildades. De finansiella kostnaderna utgörs mestadels av basbeloppsuppräknig samt räntekostnad på pensionsskulden.

